

Чалавек і свет 2 клас

Тэма: Глеба.

Мэта: фарміраванне ўяўленняў вучняў аб глебе, яе складзе, галоўным адрозненні – урадлівасць.

Задачы:

- фарміраваць уменне вылучаць істотныя прыкметы прадмета (глебы);
- развіваць пазнавальны інтарэс да прадмета, уважлівасць, назіральнасць;
- выхаванне беражлівых адносіны да нацыянальнага здабытку – глебы.

Абсталяванне: для вопыту: шклянку з вадой, камячкі глебы; ілюстрацыя глебы; план вызначэння; хмаркі для рэфлексіі; карткі для самастойнай работы; запіскі з лабараторыі, плакат.

Ход урока:

1. Арганізацыйны момант

2. Праверка дамашняга задання

3. Паведамленне мэты і тэмы ўрока

– У нашу лабараторыю прыйшла пасылка.

– Цікава, што гэта? Чытаем запіску:

Б'юць мяне нагамі

Рэжуць нажамі грудзі

Кожны хоча растаптаць

А я з падарункамі зноў.

– Як вы думаеце, аб чым запіска? (*Аб глебе*)

– А пра якія падарункі ідзе гаворка?

– Паслухайце аповяд.

Ёсць на зямлі цудоўная камора. Пакладзеце ў яе вясной мяшок збожжа, а восенню глядзіш: замест аднаго мяшка ў каморы -20. Вядро бульбы ператвараецца ў цудоўнай каморы ў10 вёдраў. Жменька насення робіцца грудай агуркоў, памідораў, морквы.

– Хлопцы, а цяпер паступіла просьба вывучыць дадзены матэрыял.

– Хто здагадаўся, над якой тэмай будзем працаваць сёння на ўроку?

– Сапраўды, тэма ўрока - "Глеба" (на дошку вывешваецца картка "Глеба")

4. Вывучэнне новага матэрыяла:

4.1. Складанне плана

– Навуковыя супрацоўнікі працуюць па плане.

– Я прапаную вам скласці план работы на ўроку.

«Што такое глеба?»

«Уласцівасці глебы»

«Склад глебы»

«Парэглай»

– Навошта чалавеку патрэбныя веды аб глебе? (*Выслухоўваюцца адказы дзяцей*)

4.2. Праца па плане:

Што такое глеба?

- Прыступім да працы, згодна складзенаму плану.
- Так, што ж такое глеба?
- Як Вы думаеце, што дапаможа адказаць на гэтае пытанне?
- Правільна. Пасылка.
- У запісцы напісана: «Разгледзьце малюнак на дошцы. Падумайце, што такое глеба. Затым у падручніку, на старонцы 26 прачытайце азначэнне».
- Разгледзім малюнак і памяркуем, што ж такое глеба?
- Добра, а цяпер скажам правільнае значэнне. Глеба – гэта верхні ўрадлівы пласт зямлі, на якім растуць расліны.
- Адказалі на першы пункт плана? *(Так)*
- Ўласцівасць глебы.*
- Пераходзім да выканання наступнага пункта плана.
- Разгледзьце яшчэ раз верхні пласт глебы.
- Што ўбачылі? *(траву, расліны, дрэвы)*
- Што выпявае восенню на дрэвах? *(Плады)*
- Як Вы думаеце, якім жа важным уласцівасцю валодае глеба?
- Гэта - урадлівасць. *(З'яўляецца яшчэ адна надпіс са словам "Урадлівасць")*
- Як Вы разумееце сэнс гэтага слова? *(Выслухоўваюцца адказы дзяцей)*
- Урадлівасць – гэта здольнасць забяспечваць расліны вадой і харчаваннем.
- Такім чынам, якая ж асноўная ўласцівасць глебы? *(Урадлівасць)*

4.3. Склад глебы

Вопыт № 1

- Я ўзяла шклянку з вадой і кінула туды камячок глебы. Што вы ўбачылі? *(З глебы выходзяць бурбалкі наветра.)*
- Які вывад можна зрабіць? *(У глебе ёсць наветра.)*

Вопыт № 2 Відэа

- Паглядзіце на лабараторны столік, я нагрываю трохі глебы. Над глебай ўсталёўваю шкло. Шкло стала вільготным. Што даказвае гэты вопыт? *(У глебе ёсць вада.)*

Вопыт № 3 Відэа

- Будзем працягваць нагрываць глебу. Што вы бачыце і адчуваеце? *(Над глебай з'явіўся дым. У класе распаўсюджваецца непрыемны пах.)*
- Гэта згарае перегной, які ўтварыўся з рэшткаў раслін і жывёл. Менавіта перагной надае глебе цёмны колер. Які вывад мы з вамі павінны зрабіць? *(У глебе ёсць дробныя карэньчыкі, сцяблінкі, рэшткі лісця, рэшткі насякомых, чарвякоў, з гэтага атрымліваецца перагной.)*

Вопыт № 4 *(разглядаюць отстояшую ваду з глебай)* Відэа

- Паглядзіце на шклянку з вадой і глебай. Што вы бачыце? *(На паверхні вады плаваюць рэшткі насякомых, лісця. На дне шклянкі каламута.)*
- Разгледзьце ўважліва гэтую каламута на дне шклянкі. Што вы бачыце? *(Пясок, па-над якога асела гліна.)*
- Які вывад можна зрабіць? *(У глебе ёсць пясок і гліна.)*

- Карыстаючыся запісамі на дошцы, пералічыце, з чаго складаецца глеба. (*Глеба складаецца з паветра, вады, перегною, пяску, гліны.*)

Фізкультхвілінка

4.4. Гульня "Воплескі".

- А цяпер праверым, ці добра вы запамнілі, што ўваходзіць у склад глебы.

Пясок, гліна, шкло, вада, паветра, папера, цэлафанавыя пакеты, перегной.

(Дзеці пляскаюць у ладкі, калі настаўнік называе шкло, паперу, цэлафанавыя пакеты)

- Шкло, папера, цэлафанавыя пакеты – не ўваходзяць у склад глебы, а толькі наносзяць шкоду, засмечваючы яе. Папера цалкам раскладаецца ў працягу 100 гадоў. Шкло не раскладаецца зусім, ад яго можа паўстаць пажар.

Праца з падручнікам

- адкрыйце старонку 28 падручніка. Знайдзіце ў тэксце тое, аб чым мы яшчэ не казалі на ўроку. Падказка: тэст унізе старонкі, працяг на старонцы 29. (*Пра перегной*)
- Добра, давайце ўспомнім, якія часціцы вы можаце бачыць у глебе? (*Пясок, Гліна, рэштка лісця, карэньчыкі, часткі насякомых*)
- Хто ведае, як гэта называецца адным словам? (*Перегной*)
- Правільна. Перагной назапашваецца ў верхнім пласце глебы і надае ёй цёмны колер. Чым больш перагною ў глебе, тым яна урадлівей.

5. Замацаванне вывучанага матэрыяла:

- У вас на партах ляжаць карткі з заданнямі, з дапамогай гэтых картак, я праверу, як вы засвоілі матэрыял. Прыступаем да працы.

1. Выберы правільны адказ і адзнач яго знакам +

Верхні пласт урадлівай зямлі – гэта...

Гліна	
Глеба	
Пясок	

2. Адзнач знакам + галоўнае уласцівасцяў глебы – гэта...

Урадлівасць	
Вада	
Паветра	

3. Адзнач знакам + , калі ты згодны з выказваннем

«У глебе ёсць паветра»	
------------------------	--

4. Адзнач знакам + , калі ты згодны з выказваннем

«У глебе ёсць вада»	
---------------------	--

5. Адзнач знакам +. Што ўтвараецца з рэшткаў памерлых раслін і жывёл?

Пясок,		
Гліна,		
Перагной		

6. Адзнач знакам + згодны ты ці не з выразам

«Глеба цесна звязвае жывую і нежывую прыроду»	
---	--

6. Падвядзенне вынікаў

- Наш працоўны дзень падышоў да канца.
- Чаму зямлю называюць карміцелькай?
- На ўсе пункты плана адказалі?

7. Рэфлексія

- А цяпер, каб даведацца , як вы працавалі па тэме ўрока, для вас ёсць заданне “Сонейка. Хмарка”

8. Інструктаж па дамашнім заданні